VALOAREA EXPRESIVĂ A ETIMOLOGIEI POPULARE ŞI A JOCURILOR DE CUVINTE

Lector univ. dr. Valerica SPORIŞ
Universitatea „Lucian Blaga", Sibiu

Abstract

Our research wants to underline the expressive value of folk etymology and word games in Romanian language. From a formal and semantic point of view, we consider that folk etymology and word games encroach upon linguistic norm. But functionally speaking they bring up-to-date the game and euphonic latencies of verbal communication. As a game of expression and content of the message, as deliberate deviations from the norm, the two linguistic facts easily become expressive means, calling the stylistics' attention to them.

Cercetarea noastră îşi propune să reliefeze valoarea expresivă a etimologiei populare şi a jocurilor de cuvinte în limba română. Considerate sub aspect *formal* şi *semantic*, **etimologia populară** şi **jocul de cuvinte** sunt fapte de limbă care încalcă norma lingvistică. Sub aspect *funcţional* însă, ele actualizează latenţele ludice şi expresive ale comunicării verbale. Privite ca joc al expresiei şi al conţinutului mesajului, ca devieri intenţionate de la normă, ambele fenomene se convertesc uşor în mijloace de expresivitate, ajungând în atenţia stilisticienilor.

Fenomen complex, **etimologia populară** se poate studia la nivel fonetic-fonologic (şi aici avem în vedere *modificarea de sunete* pe care o implică), la nivel lexical-semantic (urmărind fenomenul *analogiei* şi *implicaţiile semantice*) sau la nivel stilistic (valorificând *potenţialul* său *expresiv*).

În sens larg, *etimologia populară* constă în interpretarea greşită a semnului nou, necunoscut, în raport cu semne cunoscute, vizând, de cele mai multe ori, atât forma, cât şi conţinutul. Este un „fenomen prin care subiectul vorbitor, bazându-se pe o serie de asemănări sau asocieri superficiale, alătură în mod spontan o formă lexicală (cuvânt) de o alta cu care nu este legată genetic (…). Asociaţiile acestea se produc în procesul de pătrundere a împrumuturilor dintr-o limbă în alta şi se datorează atât unui anumit grad de ignoranţă, cât şi nevoii subiectului vorbitor de a se manifesta ca factor activ în procesul de comunicare. Asociaţiile fiind spontane, sursele lor sunt multiple şi deci greu de fixat tipologic."[1].

În limba română fenomenul este destul de extins. Etimologia populară se poate manifesta în orice mediu social, geografic şi lingvistic, în exprimarea oricărui individ, presupunând existenţa a trei componente: cuvântul supus etimologiei populare (*elementul indus*), cuvântul care provoacă etimologia populară (*elementul inductor*) şi *asociaţia ideatică*

BDD-A23615 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)

şi *formală* pe care subiectul vorbitor o realizează[2]. De exemplu, forma *femenin* a apărut sub influenţa termenului inductor *femeie*, moştenit din limba latină: *famĭlia* < *famulus* (=*servitor*, *slujitor*). Se ştie însă că adjectivul *feminin* este împrumutat din limba franceză: *féminin* < lat. *femininus* < lat. *femina* (=*femeie*). Există o apropiere formală şi semantică între *femenin* şi *feminin*, însă este falsă din punct de vedere etimologic. Acesta este un exemplu de etimologie populară ai cărei termeni au origine diferită.

Există însă şi etimologii populare ai căror termeni sunt înrudiţi genealogic:

- *nervoză* – termen apărut sub influenţa cuvântului *nerv* (<lat. *nervus*) – a luat locul neologismului *nevroză* (<fr. *névrose*);
- *nervologie* – sub influenţa aceluiaşi element inductor (*nerv*) – a înlocuit termenul *neurologie* (<fr. *neurologie*);
- *răspunzabil* – sub influenţa verbului *a răspunde* (<lat. *respondere*) – substituie termenul *responsabil* (<fr. *responsable*) etc.

Theodor Hristea enumeră patru tipuri fundamentale de *etimologie populară*[3], pe care noi le vom exemplifica, neinsistând însă asupra lor:

- *etimologie populară ce atinge forma cuvântului*: *somnieră* (termen creat prin asociere cu substantivul arhicunoscut *somn*), în loc de *somieră* (<fr. *sommier*);
- *etimologie populară ce atinge sensul cuvântului*: *babalâc* < tc. *babalik* (=*părinte*, titlu de reverenţă[4]), prin asociere cu *babă*, a primit un sens peiorativ: *persoană neputincioasă*, *îmbătrânită înainte de vreme*;
- *etimologie populară ce atinge forma* şi *sensul cuvântului*: *întrepid* (utilizat ca sinonim pentru *întreprinzător*), creaţie lingvistică apărută sub influenţa verbului *a întreprinde* (=*a începe ceva*, *a face*, *a efectua*); forma corectă: *intrepid* (=*curajos, cutezător, neînfricat*) < fr. *intrépide* < lat. *intrepidus*;
- *etimologie populară latentă*: termenul *şezlong* (=*scaun pliabil*) < fr. *chaise-longue* (=*scaun lung*) este asociat greşit cu verbul românesc *a şedea* (<lat. *sedere*).

În situaţia etimologiei populare, există deci un termen intermediar prin care se explică substituirea, putând fi vorba şi de o degradare sau de o alterare a sensului elementului inductor: *intrigă* > *intrigatoriu* (ex. „Pampon: Mă-ntorc acasă, chem slujnica, îi trag două perechi ca la poliţie şi pe urmă o supun la *intrigatoriu*.” (I. L. Caragiale, *D-ale carnavalului*). Deşi ca realizare respectă criteriile discutate mai sus, etimologia populară poate fi exploatată ca mijloc de expresivitate artistică, după cum se poate remarca în exemplul anterior sau în următorul: „Ipingescu: (…) Amicul şi colaboratorele nostru R. Vent. …, un june scriitor democrat, a cărui *asinuitate* o cunoaşte de mult publicul cititor, ne trimite următoarea prefaţiune a unui op al său.” (I. L. Caragiale, *O noapte furtunoasă*). Cuvântul *asinuitate* nu

BDD-A23615 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)

mai constituie însă o simplă etimologie populară, ci este un efect al intenției dramaturgului de a satiriza o societate. Pentru situațiile în care se urmăresc efecte comice, ironice, satirice vom adopta denumirea propusă de Theodor Hristea: ***pseudoetimologie populară***[5].

Ca expresie a inadecvării formale şi semantice a neologismului, „pseudoetimologia populară" caracterizează stilul lui I. L. Caragiale şi „limba" personajelor sale:

- *comportativă* (<vb. *a comporta = a avea o anumită conduită*[6]) substituie termenul *cooperativă* (*O scrisoare pierdută*);
- *cioclopedică* (<*cioclu*) înlocuieşte sugestiv adjectivul *enciclopedică* (*O scrisoare pierdută*).

Prin polița falsificată, Cațavencu a „îngropat" Societatea Enciclopedică Cooperativă „Aurora Economică Română", devenind „cioclu" şi „piedică" în calea dezvoltării sau a salvării acesteia, după cum afirmă Iorgu Iordan[7].

- *modistă* se poate echivala cu *modernă / în pas cu moda* sau poate fi vorba aici doar de modificarea formei adjectivului *modestă*[8]: „Jupân Dumitrache: Fată frumoasă, *modistă* şi învățată (…)." (*O noapte furtunoasă*).
- lege de *murături* (=*produs alimentar conservat*) < lege de *moratoriu* (=lege pentru *amânarea plății datoriilor*):

„Leonida: Şi al treilea, că se face şi lege de *murături*.

Efimița: Cum lege de *murături*?

Leonida: Adicătele că nimini să nu mai aibă drept să-şi plătească datoriile." (*Conul Leonida față cu reacțiunea*).

Următorul exemplu de „pseudoetimologie populară" îl găsim în opera aceluiaşi renumit dramaturg. La un moment dat, Pristanda, unul dintre personajele comediei *O scrisoare pierdută*, se adresează lui Cațavencu astfel: „(…) să pardonați în considerația misiei mele, care ordonă (serios) să fim *scrofuloşi* la datorie.". Aici, cuvântul *scrofuloşi*, de regulă, derivat al substantivului *scrofulă* („ganglion limfatic din regiunea cervicală, inghinală sau axilară atins de *scrofuloză* – afecțiune cronică, stare de debilitate (…)"[9]), prin atracție paronimică, a luat locul adjectivului *scrupuloşi*. Putem avea în vedere şi o relație de antonimie între *scrofulos*, ca derivat figurat al substantivului obscen *scroafă* (=*persoană lipsită de seriozitate*, *de bun-simț*) şi *scrupulos* (=*cinstit*, *corect*, *conştiincios*, *meticulos*). Iorgu Iordan este de părere că acest nou cuvânt „s-a confundat pur şi simplu cu unul ceva mai vechi, foarte asemănător ca sunete şi având o largă circulație în vremea aceea"[10].

Acelaşi lingvist consideră etimologie populară şi determinantul *violentă* din sintagma „cerneală *violentă*" [11]. În cazul acesta se poate vorbi însă doar de o asemănare sonoră cu substrat subtil semantic, nu de o confuzie între termeni: *violentă / violetă*. Apreciem că

BDD-A23615 © 2009 Editura Universității „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)

determinantul *violentă* face parte dintr-o hipalagă, în care însuşirea, starea de moment a personajului este transferată unui obiect aflat la îndemână: „Catindatul: Aş! aia a fost cerneală *violentă*, am cunoscut-o după miros; m-a stropit şi-n gură; îi cunosc gustul: cerneală *violentă*…" (*D-ale carnavalului*).

În textul dramatic intenţia este satirică, eroii lui Caragiale caracterizându-se prin ignoranţă, dezinvoltură şi ridicol. Contrastul dintre ceea ce spune personajul şi ceea ce vrea să spună provoacă dispreţul sau râsul. Multitudinea „pseudoetimologiilor populare" demonstrează că I. L. Caragiale a fost un mare creator de limbă şi un spirit deosebit de subtil:

- *renumeraţie* (termen creat sub influenţa verbului *a număra*) pentru *remuneraţie* (=*retribuţie*):

  „Pristanda: (…) Famelie mare, *renumeraţie* mică, după buget, coane Fănică." (*O scrisoare pierdută*).

- *vermult*[12] (termen creat sub influenţa cantitativului *mult*) pentru *vermut* (=un anumit tip de *băutură*):

  „Chelnerul (…): Vine!

  Miţa: *Un vermult*.

  Chelnerul: Vine. (…)

  Miţa: Voi să beau, voi să beau, (…)." (*D-ale carnavalului*).

- *Portocalia* (termen apărut sub influenţa substantivului *portocală*) pentru *Portugalia* (unitate statală):

  „Profesorul (magistral): Şpania-i lângă *Portocalia*, mă boule, şi viţăversa!

  Elevul (aiurit): Şi… Şpania şi *Portocalia*, dom'le!" (*Un pedagog de şcoală nouă*).

Toate aceste exemple denotă defectele personajelor lui Caragiale, produse ale unei mentalităţi: superficialitate, ipocrizie, demagogie, incultură etc.

Paronimia constituie un fapt de limbă care generează mari confuzii de sens. Pentru scriitori însă, paronimele devin surse ale expresivităţii: „Efimiţa: Bravo, bobocule! nu m-aşteptam ca tocmai dumneata să te pronunţi cu aşa *iluzii* contra mea; (…)."; „Leonida: (…) Ei! *giantă* latină, domnule, n-ai ce-i mai zice. (…)." (I. L. Caragiale, *Conul Leonida faţă cu reacţiunea*). Iorgu Iordan apreciază că termenii *iluzii* şi *giantă* sunt etimologii populare. Noi considerăm cele două exemple drept manifestări ale confuziei semantice, fenomen des întâlnit în opera lui Caragiale, deoarece nu este satisfăcută condiţia existenţei celor trei elemente specifice etimologiei populare (lipseşte elementul inductor). Substituirea se produce direct, chiar dacă, în al doilea exemplu, are loc sub efectul unei vagi asociaţii de idei: *geanta* – obiectul „atât de necesar avocaţilor fără procese, nu numai pentru a atrage clienţii, ci şi pentru a adăposti în el câte o poliţă falsificată, o scrisorică furată (…)"[13].

BDD-A23615 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)

Termenii (pseudo)etimologiei populare nu sunt obligatoriu paronime: *reclamaţie / lăcrămaţie* (ex. „Ipingescu: (…); să fi poftit la mine la despărţire cu *lăcrămaţie*, că-i împlineam eu cât i mai lipsea.” (I. L. Caragiale, *O noapte furtunoasă*). Cuvântul întrebuinţat greşit este rezultatul deformării termenului corect din cauza unei false apropieri semantice: *reclamaţie* (=*plângere, petiţie*) > *lăcrămaţie* (<*lacrimă*).

Similitudinea formală poate deveni derutantă pentru vorbitorul neinstruit. Necunoscând sensul denotativ al cuvintelor, acesta stabileşte analogii semantice eronate. De exemplu, *lipsus* este forma des utilizată astăzi în locul formei corecte *lapsus* (<lat. *lapsus* = *alunecare*, *cădere*; *lapsus calami*, *lapsus linguae*), desemnând o „eroare, inadvertenţă comisă din neatenţie de o persoană care vorbeşte sau scrie ceva”[14]. Noul termen a apărut sub influenţa substantivului *lipsă* – derivat regresiv al verbului *a lipsi* (<ngr. *lipo*), sinonim cu: *lacună*, *scădere*, *deficienţă* –, substantiv care aparţine fondului lexical foarte cunoscut vorbitorilor de limbă română. Forma nou-creată prin falsă analogie ar desemna „incapacitatea momentană a cuiva de a-şi aduce aminte de un lucru ştiut”[15].

În limbajul actual, forma *lipsus* este frecvent întrebuinţată cu nuanţă expresivă, având valoarea funcţională a unui joc de cuvinte. În acest sens, Rodica Zafiu citează drept exemplu titlul unui articol din „Cotidianul” (30 martie 2006): „Lipsus la Garda Financiară Bacău”, amendând faptul că nu a fost nicicum marcată greşeala, deoarece intenţia glumeaţă sau ironică ar impune evidenţierea acestui cuvânt în text.

Etimologia populară poate sta la baza creării unor expresii, ca de exemplu „apă *chioară*”. Aici s-a ajuns nu numai la o alterare fonetică, dar şi la o mare confuzie de sens. Arhaismul adjectival *chiar* (<lat. *clarus*) – însemnând *clar*, *curat*, *pur* – a fost confundat şi înlocuit cu adjectivul *chior* (=*nevăzător*). Cu timpul, termenul în cauză şi-a specializat sensul, astfel că expresia „apă *chiară*” a devenit „apă *chioară*” (cu referire la alimente lichide diluate).

Deoarece publicistica românească este invadată de jocuri de cuvinte, s-a ajuns ca adjectivul *chior* să fie alăturat impropriu substantivului *apă*, neexistând compatibilitate semantică între termenii acestei sintagme nominale. În acest sens, Rodica Zafiu exemplifică, printre alte „jocuri de cuvinte facile”, un titlu de articol, de genul: „Apa *chioară*, taxată... orbeşte”[16].

După cum reiese din ultimele două exemple, etimologia populară este, din punct de vedere formal, asemănătoare cu jocul de cuvinte (sau cu calamburul). Sferele celor două fapte de limbaj se suprapun deseori, ambele funcţionând după principiul *analogiei* şi fiind consecinţe ale *modificării complexului sonor*. Rodica Zafiu afirmă că *intenţia* este cea care „le diferenţiază: pura etimologie populară e inconştientă şi spontană, în vreme ce calamburul [dar

BDD-A23615 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)

şi jocul de cuvinte n.n.] e produs cu scop ludic şi cu clara percepţie a diferenţei dintre cuvintele pe care le suprapune"[17]. ***Jocul de cuvinte*** este „ (în sens strict) efectul produs de asemănarea fonică imperfectă a cuvintelor care au însă sensuri diferite şi grafie diferită (…) sau de asemănarea fonică perfectă şi de scrierea identică, dar cu sensuri diferite (…)"[18]. Se poate realiza şi cu ajutorul paronimelor sau al omonimelor, al omografelor sau al omofonelor. Noi considerăm că aspectul semantic este cel care primează, în cazul etimologiei populare, iar în ceea ce priveşte jocul de cuvinte, interesează îndeosebi forma şi intenţia.

La graniţa dintre etimologia populară şi jocul de cuvinte situăm exemplele următoare: *aerogant* (*arogant*), (metodă) *aiuristică* (*euristică*), *arcoladă* (*acoladă*), *binoclist / biciclist* (*ochelarist*), *boliclinică* (*policlinică*), *derutaţi* (*deputaţi*), *dictalografă* (*dactilografă*), *jenibil* (*penibil*), *lătrătură* (*literatură*), *plopist* (*nepregătit*), *scârbiciu* (*serviciu*), *stresiune* (*sesiune*), *telegrabnic* (*telegrafic*), *tembelizor* (*televizor*) etc. Deşi ca realizare aceşti termeni se încadrează etimologiei populare, ca intenţie aparţin jocului de cuvinte.

Jocurile de cuvinte sunt folosite în limbajul oral, popular, argotic, familiar, cu notă umoristică, ironică, satirică sau ca afişare a unei atitudini dezinteresate, gratuite: (persoană) *tipicoasă* (*tipicară*), (analiză) *pisicologică* (*psihologică*), *scrumbieră* (*scrumieră*), *pozne* (*poze*), *s-a împlântat* (*s-a întâmplat*), *reciporc* (*reciproc*) etc. Cuvintele din această categorie sunt estropiate voluntar de către vorbitori.

În număr considerabil, jocurile de cuvinte apar nu numai în vorbirea curentă, ci şi în publicistică:

- „Fii atent ce joc politic am descărcat de pe server de la Cotroceni. Se cheamă *Bokemon*." („Academia Caţavencu", nr. 18, 10-16 mai 2006, p.2).

Cuvântul nou-creat constituie o aluzie la jocul *Pokemon* (franciză media; numele *Pokemon* este o abreviere a cuvintelor *Pocket Monsters*, ce în traducere înseamnă *monştri de buzunar*[19]). Avându-se în vedere criza mondială… fără comentarii!

- „uMiluţul i-a umilit pe toţi membrii PNŢCD" („Tribuna de nord", nr.316, 28 septembrie 2009, p.24).

Acesta este titlul unui articol în care domnul Miluţ, un preşedinte de partid, care a luat decizii nedemocratice, este incriminat de prim-vicepreşedintele aceluiaşi partid.

- Titlul „Nebun *delegat*" („Academia Caţavencu", nr. 18, 10-16 mai 2006, p.32).

Este vorba despre titlul unui articol în care se scrie că un nebun psihic a incendiat apartamentul tatălui său, ironizându-se faptul că acesta ar fi vrut să semnalizeze prezenţa sa printr-un indicator luminos.

- Articolul „*Intrarea la* ***bestiare***" („Academia Caţavencu", nr. 18, 10-16 mai 2006, p.31):

BDD-A23615 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)

„În *bestiariul* fotbalului românesc – (…) – iată că şi alte animale țin să se afirme.”; „Cu mințile binişor transpirate după meci, d'alde Mirel şi Victoraş (…) şi-au zborşit sângele pe intrarea la *vestiare*, de le-au plâns dup-aia familiile şi o mulțime de suporteri.”.

Conținutul articolului afişează o critică virulentă la adresa fotbalului nostru, prin analogie cu gladiatorii Romei Antice sau cu povestirile alegorice cu animale.

- Titlul unui articol de primă pagină: „Albă-ca-*Zapata* şi restul pitici” („Gazeta sporturilor”, nr.6007, 2 octombrie 2009, p.1), apărut după disputarea meciurilor din Europa League.

Se face trimitere la portarul echipei „F. C. Steaua Bucureşti”, echipă care a obținut un egal valoros, în timp ce alte trei formații româneşti au pierdut. Titlul este ironic la adresa echipelor de fotbal care s-au prezentat modest în cadrul competiției. Este un simplu joc de cuvinte, o simplă potrivire de litere – *Zapata*, fără a avea vreo legătură cu conținutul cunoscutei poveşti.

- Rubrică intitulată „Poziție de *moftsaid*. Bârfe din sport” („Academia Cațavencu”, nr. 18, 10-16 mai 2006, p.31).
- „locomotivă cu *abureală*”, compartimente de „*Furători*” şi „*Nefurători*” (*Balul **Academiei Cațavencu** – **The making of***, în „Academia Cațavencu”, nr. 18, 10-16 mai 2006, p.6) etc.

Jocurile de cuvinte se remarcă deci prin expresivitatea deliberată. Opera literară poate deveni, de asemenea, câmp de manifestare a jocului de cuvinte. De exemplu, Mița Baston, cunoscutul personaj din *D-ale carnavalului*, construieşte femininul adjectival *fidea* pentru *fidelă*, prin analogie cu forma *mititea* (masculin *mititel*)[20]: „Mița: (…) *fidelul* meu amant, căruia eu (obidită) i-am fost întotdeauna *fidea*.”.

Ion Luca Caragiale a fost şi un mare cunoscător al **calamburului / para(c)hrezei**. Cu ajutorul său, scriitorul a înfierat, a demascat, a ridiculizat prețiozitatea, îmbuibarea retrogradă, îngustimea de vederi, prostia incurabilă[21]. „Care e culmea calamburului?” întreabă personajul Stacan şi tot el răspunde: „Să faci *un măgar-ambur*. (râsete.) Ei! s-a încheiat cu jocurile de cuvinte.”. Şi acelaşi personaj: „ (…) (arată pe Baltag); astăzi toată ziua a stat departe de noi într-adins, şi noi l-am căutat ca nişte caraghioşi, ca să se gândească la... stigleți, toată seara a tăcut mahmur, nici n-a mâncat, nici n-a băut, nici vreun *măgar-ambur* n-a făcut...” (I. L. Caragiale, Iacob Negruzzi, *Hatmanul Baltag*)[22].

În concluzie, etimologia populară şi, cu atât mai mult, jocul de cuvinte prezintă mare interes atunci când apar în contexte marcate de expresivitate, devenind abateri intenționate de la normă, în scopul obținerii unui efect de ordin stilistic.

BDD-A23615 © 2009 Editura Universității „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- * * * *Dicţionar de ştiinţe ale limbii*, Bucureşti, Editura Nemira, 2001.
- * * * *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1996.
- * * * *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2005.
- * * * *Enciclopedia limbii române*, coordonator Marius Sala, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2001, p.204-205.
- * * * *Grammaire du français contemporain*, Paris, Larousse, 1994, p.61.
- * * * *Sinteze de limba română*, coordonator Theodor Hristea, Bucureşti, Editura Albatros, 1984 (ediția a III-a).
- Bulgăr, Gh., *Dicţionar de paronime*, Bucureşti, Editura Lucman, 2002.
- Ciorănescu, Alexandru, *Dicţionarul etimologic al limbii române*, Bucureşti, Editura Saeculum I.O., 2002.
- Constantinescu-Dobridor, Gheorghe, *Dicţionar de termeni lingvistici*, Bucureşti, Editura Teora, 1998, p.134-136, 193.
- De Saussure, Ferdinand, *Curs de lingvistică generală*, Iaşi, Editura Polirom, 1998.
- Dragomirescu, Gh. N., *Dicţionarul figurilor de stil*, Bucureşti, Editura Ştiințifică, 1995.
- Graur, Al., *Puțină gramatică*, *II*, Bucureşti, Editura Academiei, 1988.
- Hristea, Theodor, *Probleme de etimologie. Studii. Articole. Note*, Bucureşti, Editura Ştiințifică, 1968.
- Ionescu, Voichița, *Dicţionar latin-român*, Bucureşti, Editura Orizonturi, 1993.
- Iordan, Iorgu, *Limba „eroilor" lui I. L. Caragiale*, [Bucureşti], Societatea de Ştiințe Istorice şi Filologice, 1955.
- Kostan, Ofelia, *Dicţionar român-grec, grec-român*, Constanța, Editura Steaua Nordului.
- Mancaş, Mihaela, *Limbajul artistic românesc modern*, Bucureşti, Editura Universității, 2005.
- Popescu, Mihaela, *Dicţionar de stilistică*, Bucureşti, Editura All Educational, 2002.
- Stăureanu, M., *Dicţionar român-latin*, Bucureşti, Editura Viitorul Românesc, 1994.
- Zafiu, Rodica, *Diversitate stilistică în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2001.

BDD-A23615 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)

SURSE MASS-MEDIA

- „Academia Caţavencu”, nr.18, 10-16 mai 2006.
- „Cotidianul”, 30 martie 2006.
- „Gazeta sporturilor”, nr.6007, 2 octombrie 2009.
- „România liberă”, nr.958, 1993.
- „Tribuna de nord”, nr.316, 28 septembrie 2009.

ALTE SURSE

- www.geocities.com / calambururi.
- ro.wikisource.org.
- ro.wikipedia.org.

---

[1] *Dicţionar de ştiinţe ale limbii*, Bucureşti, Editura Nemira, 2001, p.203-204.
[2] Theodor Hristea, *Probleme de etimologie. Studii. Articole. Note*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1968, p.206-207.
[3] *Ibidem*, p.217-235.
[4] Alexandru Ciorănescu, *Dicţionarul etimologic al limbii române*, Bucureşti, Editura Saeculum I.O., 2002, p.65.
[5] Theodor Hristea, *op. cit.*, p.211-212.
[6] Noi am asocia termenul cu *a aduce cu sine* sau cu *a solicita*, *a cere*.
[7] Iorgu Iordan, *Limba „eroilor” lui I. L. Caragiale*, [Bucureşti], Societatea de Ştiinţe Istorice şi Filologice, 1955, p.32.
[8] *Ibidem*, p.42 (Iorgu Iordan aduce în discuţie acest adjectiv când vorbeşte despre rolul neologismelor în opera lui Caragiale, neconsiderându-l un exemplu de etimologie populară.).
[9] *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1996, p.965.
[10] Iorgu Iordan, *op. cit*., p.30.
[11] *Ibidem*, p.33 (Iorgu Iordan nu exclude posibilitatea unei simple *epenteze*, însă o consideră totuşi etimologie populară datorită frecvenţei fenomenului în scrierile lui Caragiale.).
[12] Poate fi şi un exemplu de *contaminare lingvistică* a termenilor: *vermut* şi *mult*.
[13] Iorgu Iordan, *op. cit*., p.31.
[14] *Dicţionarul explicativ al limbii române*, *ed. cit.*, p.559.
[15] *Ibidem*.
[16] Rodica Zafiu, *Diversitate stilistică în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001, p.20. („România liberă”, nr. 958, Bucureşti, 1993, p.15).
[17] *Ibidem*.
[18] Gheorghe Constantinescu-Dobridor, *Dicţionar de termeni lingvistici*, Bucureşti, Editura Teora, 1998, p.193.
[19] Sursa: ro.wikipedia.org.
[20] Iorgu Iordan, *op. cit.*, p.45.
[21] Sursa: www.geocities.com / calambururi.
[22] Sursa: ro.wikisource.org.

BDD-A23615 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 20:04:57 UTC)